

J. Rutowski

"Science et méthodologie", J.D.
Robert, "Revue Philosophique de
louvain", T.LXIII (1965) : [recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 3/1, 308

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

by wziąć pod uwagę, że utrzymuje ona we wszystkich swych postaciach nieprzerwany kontakt ze światem empirii... oraz że jej konstrukcje najogólniejsze ... są niezwykle użyteczne w pogłębionym poznawaniu przyrody.”³

M. Lubański

Robert J. D. *Science et méthodologie*, Revue Philosophique de Louvain, 1965 T. LXIII, N. 77, 116—125.

Artykuł J. Roberta stanowią refleksje na temat Książki: F. Selvaggi, *Scienza e Metodologia*, Roma 1962, 308 (Editrice Università Gregoriana). Wspomniana książka jest zbiorem artykułów, komunikatów, przyczynków F. Selvaggi'ego. Selvaggi porusza w nich zagadnienia z dziedziny filozofii i metodologii przyrodoznawstwa. Zdaniem autora artykułu, Selvaggi swoje rozważania przeprowadza ze znużeniem, choć sposób rozwiązywania pewnych kwestii jest dyskusyjny.

F. Selvaggi stosuje pojęcie substancji zarówno do ciał materialnych fizyki klasycznej, jak i do „pól” czy „fal” mechaniki kwantowej. Twierdzi przy tym, że pojęcie substancji materialnej jest konieczne dla zrozumienia współczesnej fizyki, gdyż wszystkie zjawiska czy zdarzenia zakładają istnienie „realności samej w sobie”.

J. D. Robert wbrew Selvaggi'emu sądzi, że współcześnie fizyk jako fizyk może być bez pojęcia substancji jako realności samej w sobie, chociaż przynajmniej, że filozof — dokonując refleksji filozoficznej nad danymi z fizyki — nie może pozostać w swoich rozważaniach jedynie na płaszczyźnie zjawiskowej. J. D. Robert podkreśla istotną różnicę między pojęciem filozoficznym i fizycznym substancji.

F. Selvaggi omawiając stosunek przyrodoznawstwa do filozofii uważa, że choć fizyka — w przeciwieństwie do filozofii — zajmuje się zjawiskami, a nie bytem, to jednak dla filozofa te zjawiska są bytem, a więc przyrodoznawstwo posiada też wartość ontologiczną. Kto by nie uznawał wartości ontologicznej przyrodoznawstwa, ten — według Selvaggi'ego — stałby na stanowisku mniej lub więcej kantowskim. Selvaggi taki zarzut stawia Maritainowi, któremu zarzuca semi-pozytywizm. Autor artykułu polemizuje z tym stanowiskiem. W oparciu o teksty Maritaina wykazuje, że choć ten ostatni odróżniał analizę empiriologiczną od ontologicznej to jednak przyznawał, że byt zmysłowy uzewnętrznia się przez zjawiska.

Wreszcie J. D. Robert nie godzi się ze stanowiskiem Selvaggi'ego, według którego istnieje całkowita zgodność między materializmem dialektycznym i filozofią „tradycyjnych szkół katolickich” w rozwiązywaniu zagadnienia realizmu na terenie fizyki.

W tej ostatniej sprawie wydaje się, że autor artykułu nie uwzględnił różnorodności stanowisk zarówno wśród neoscholastyków jak i wśród materialistów dialektycznych.

J. Rutowski

³ Tamże, s. 209—210.